

metterdaad in
blijkt uit den
g. die klaar en
tspraak:

tot herstel of
Kerk de hand
van een onbe-
ntemming met
hare belijdenis.

ken allen kerk-
voorwaarde der-
den getuigen-
e aan de hand-
der Kerk in den
en leden verbin-

reglementen der
ik de wering van
den ten dage in
gehouden, hare
verplicht zijn,
kerkord, hunne
t. Zij mogen, om
roesting mede-
ers erkennen lie-
van den Christus
loofsgenoet prijs
ant beschermde

verhinderd was
oneinde vereen-
haar een aan-
toe, waarin o.a.
n:

ontheft een
om een godlase-
beletten. Zoo
ap, in 1816 of
de afkankel-
ter verhoeden
i zou de Kerke-
behooren los te
schermen tegen
lijke Modernen,
satie, een geest-
leedg wordt.
ik reglementaire
n niet een strijd
ans geeft."

aire Kerk" is
strijd aanbinder

name voor de
dat zij onver-
diking beletten.

an Groen ver-
aansche partij,
it twee feiten.
onele vereeni-
edemakker deze

igen is, is die
vile van wat in
en, in hare ver-
verkeers mede-
band te verbre-
aan haar herstel
alle dingen in
tsvervulling te

e voorgangers
uiging zouden
terijdestelling
a bepaling of
voorgangers en
mag worden
r belijdenis in

t, dat de ge-
orde op zijde
elijke besturen

tolisch woord:
orsamen dan
de Synodale

r de Synodale
Gods Woord
u daaraan te
verband ver-

erden onver-
diking zullen
dikanten af te
le organisatie

urden.
van Fries-
ablar de heid
id en daarom
te worden.

dit vonnis.
bestuur van
is het hoofd-
der weer als
lden. En de
Friesland het
n zucht.

kenbaar dan
wat de zoon-
ing in de Her-

voor de Kerk
it van Groen
en de weg
eld?

ik niet.

ie beter dan
i onzer Con-
reeds terecht
g door de
i onzer Con-
mag worden
De voorstel-
met eenigen
loof we hier
stelling tus-

schen het echt Gereformeerde standpunt
door Guido de Bres in 1561 beleden en het
meer Lutherische gevoelens van de mannen
van 1566 is historisch onhoudbaar.

Het bewijs daarvoor valt niet moeilijk
te leveren.

Vooreerst uit den tekst der Confessie
zelf, zooals die beide malen in 1561 en
in 1566 is vastgesteld.

De controverse met Rome bij den doop
loopt over twee punten. Vooreerst over de
verhouding van de sacramentele genade
tot het uitwendige teken. En ten tweede
over hetgeen de doop ten opzichte van de
erfzonde doet. Over het eerste punt wordt
gehandeld in Art. XXXIV van onze Confes-
sie en vr. 72 van onze Catechismus. Over
het tweede in Art. XV van onze Confessie.

Indien de Synode van 1566 dus metter-
daad bedoeld had, in Roomschen of Luther-
schen zin een doopsenade te leeren, dan
zou de wijziging in Art. XXXIV of vr.
72 van onze Catechismus moeten zijn aan-
gebracht. De Synode handhaafde echter
juist hier de pertinente en beslissende ver-
klaring, dat de afwassing der zonde „niet
geschiedt door het uiterlijke water, maar
door de besprenging des dierbaren bloeds
des Zoons Gods", ofgelijk onze Catechismus
het uitdrukt, dat „het uiterlijke waterbad
niet de afwassing der zonde zelve is, maar
dat alleen het bloed van Jezus Christus en
de Heilige Geest ons reinigt van alle zonden".

Zelfs heeft de Synode van 1566 in Art.
XXXIV een kleine wijziging aangebracht,
die, hoe onbetekenend ze schijnen moge,
toch diende om nog scherper het Gerefor-
meerde dogma te belijnen tegenover de
Roomsche en Lutherische voorstelling alsof
de doopsenade aan alle doopelingen ge-
schonken wordt. Oorspronkelijk stond in art.
XXXIV, dat „God ons door den doop te
verstaan geeft, dat, zoo waarachtig als het
water dat gezien wordt op het lichaam des-
genen die gedoopt wordt, reinigt en afwascht
de vuilheid des lichaams, het bloed van
Christus datzelfde inwendig werkt door den
Heiligen Geest aan de ziel en hem besprengt
en reinigt van zijne zonden en hem door de
wedergeboorte maakt van een kind des
toorns tot een kind Gods". De schijn kon
hierdoor ontstaan, gelijk Dr. van Tooren-
bergen terecht opmerkt, alsof ieder, die ge-
doopt werd, deze genade ontving, alsof de
wedergeboorte aan den doop werd vastge-
maakt. Om dit misverstand voor goed af
te snijden, veranderde de Synode van 1566
dezen tekst aldus: „ons daarmede te ver-
staan gevende, dat, gelijk het water de
vuilheid des lichaams afwascht, wanneer
wij daarmede begoten worden, hetwelk op
het lichaam desgenen, die den Doop ont-
vangt, gesien wordt en besprengt hem, dat
alzo het bloed van Christus hetzelfde aan
den zielen doet door den Heiligen Geest,
dezelve besprengende en zuiverende
van hare zonden en ons wederbarende uit
kinderen des toorns tot kinderen Gods".

Wanneer men beide teksten vergelijkt, springt
het verschil in het oog. Vooral de veran-
dering van hem, dat is de doopeling in ons,
dat zijn de geloovigen, is merkwaardig.

Reeds hieruit blijkt, hoe grenzenloos
oppervlakkig de critiek is, die aan de Synode
van 1566 de poging toedicht om in onze
Confessie het Lutherische gevoelens in te
dragen. Juist in Art. XXXIV, waar het
leerstuk van den doop opzettelijk behandeld
wordt, werd geworfeld met de taal om
nog beslister en nog krasser dan Guido de
Bres in 1561 het deed, alsof misverstand
af te snijden, alsof de doop deze genade
aan allen mededeelde. Niet voor elken ge-
doopte geldt, zoo wilde de Synode zeggen,
dat zoo waarachtig als hij met het uit-
wendig water gewasschen wordt, het bloed
van Christus zijn ziel reinigt. Dit laatste
geldt alleen van „ons", d. w. z. alleen van
de ware geloovigen, van degenen die niet
Israel heeten, maar het zijn. Guido de Bres
dacht hier natuurlijk niet anders over; wie
zijn geschriften kent, weet, dat hij zelf dit
onderscheid telkens maakt; maar de Synode
van 1566 heeft dit gevoelens van alle Ge-
reformeerden nog scherper in de formulee-
ring doen uitkomen.

Zien we thans, wat de Confessie ten
opzichte van de werking des doops en de
erfzonde belijdt.

In Art. XV is sprake niet van den doop,
maar van de erfzonde, en dit Artikel dient
om de Roomsche leer van de erfzonde te
bestrijden. Behalve andere afwijkingen op
dit punt, leerde de Roomsche Kerk ook,
dat de erfzonde door den doop geheel en
volkomen wordt te niet gedaan, zoodat noch
de erfzonde noch de erfsmet bij de ge-
doopten meer gevonden wordt. Het Concilie
van Trente heeft dit uitdrukkelijk uitge-
sproken. „Niet alleen, zoo zegt het Concilie,
wordt door de genade onzes Heeren Jezus
Christus, welke in den Doop aangebracht
wordt, de schuld der erfzonde vergeven,
maar ook wordt geheel weggenomen dat-
gene wat in eigenlijken en waren zin als
zonde gerekend wordt (totum id, quod veram
et propriam rationem peccati habet). Wel
blijft na den doop in den mensch tengevolge
van de erfzonde nog de concupiscentia, de
zinnelijke begeerlijkheid, die een fomies
peccat, een „brandstof voor de zonde" is,
maar al noemt de Schrift deze begeerlijk-
heid *wonde*, volgens de Roomsche Kerk is
ze niet werkelijk zonde en stelt ze den
mensch niet schuldig voor God, zoolang
die begeerlijkheid niet tot dadelijke zonden
overgaat.

Neemt men nu eerst de Fransche Con-
fessie van 1559, die door Guido de Bres
ten grondslag van onze Confessie is gelegd,
dan leest men aldaar: „Nous croyons aussi
que ce vice est vrayement peché et que
pour tel il est réputé devant Dieu, mesmes
qu'après le baptême c'est toujours peché,
quand à la coupe, combien que la condam-
nation en soit abolie aux enfans de Dieu",
d. w. z. wij gelooven, dat dit gebrek (d. w. z.
de erfzonde) waarlijk zonde is en als zoo-

danig voor God gerekend wordt, zoodat
het zelfs na den doop altijd zonde blijft
wat de schuld aangaat, hoewel de ver-
doemenis er van weggenomen wordt voor
Gods kinderen".

Zooals duidelijk is, wordt hier niet ge-
handeld over de erfzonde, d. w. z. de
schuld, die ons toegerekend wordt wegens
Adam's zonde in het paradijs, maar over
de erfsmet, de verdorvenheid onzer natuur,
die we van onze ouders hebben overge-
erfd. Er staat niet, dat de erfzonde ook
na den doop blijft, maar 1e dat het gebrek,
de ondeugd (ce vice) ook na den doop
blijft, werkelijk zonde is en ons schuldig
stelt voor God, en 2e dat die werkelijk
bestaande schuld door God vergeven wordt
aan zijn kinderen.

Met enkele wijzigingen nam Guido de Bres
dit over in onze Confessie. Ook hier is
sprake niet van de erfzonde, maar van de
erfsmet. De erfzonde wordt toch omschreven
als „de verdorvenheid der gantsche natu-
re ende een erlijk ghebrek, met welcke ook
de kinderens inden buick haers moeders
besmet zijn." Dit erfelijk gebrek nu wordt
„oock door de doope niet wech ghenomen,
al is nochtans dat het den kinderen Gods
door syne ghenade ende barmherticheit ter
verdoemenisse niet gherekent en wort".

De bedoeling dezer woorden zal dus thans
duidelijk zijn. Er staat niet, dat de doop
„gantschelyk niets", aan de erfzonde ver-
andert of met de erfzonde niets uitstaande
heeft. Over de verhouding van doop en
erfzonde wordt zelfs niet gesproken. Gecon-
stateerd wordt alleen tegenover Rome, dat
ook na den doop de erfsmet, het verderf
onzer natuur, blijft en werkelijk zonde is.
De doop neemt de erfzonde niet weg. Ze
blijft zelfs bij de geloovigen heel het leven
lang voortduren, want zoo volgt er: „het
gheuoelen deser verdorvenheit doet menich-
mael de ghelooighe versuchten ende be-
gheeren van haren lijue ontslaghen te
worden".

Volgt hier nu uit, dat de Doop ten op-
zichte van de erfzonde dus niets doet?

Ge hebt een doctor, die u een medicijn
aanrijst, en verzekert, dat door het gebruik
van dat geneesmiddel de kwaal geheel
radicaal genezen wordt. Ge gebruikt dat
middel, maar de kwaal blijft. Ge constateert
nu, dat het medicijn de ziekte niet weg-
genomen, niet vernietigd heeft. Maar wil dit
daarom zeggen, dat het medicijn geheel
vruchteloos is geweest, dat het geen ver-
mindering van pijn aanbracht, de levens-
krachten niet gesterkt heeft, den zieke niet
tot nut is geweest? Licht er een principiele
tegenstelling in, wanneer ik tot dien doctor
zeg: uw medicijn heeft de ziekte niet weg-
genomen, niet te niet gedaan, maar wel
heeft het ten deele de kracht der ziekte
getemperd!

Dat en niet anders heeft de Synode van
1566 uitgesproken. Ze liet de woorden
staan, dat de erfsmet door den doop niet
wordt weggenomen, maar voegde er alleen
aan toe, dat ze door den doop niet gansche-
lijk was uitgeroeid (deraciné du tout). De doop
doet dus wel iets, maar hij doet niet wat
de Roomsche Kerk leert, want hij roeit
niet met wortel en tak de aangeboren
erfzonde uit. Wat na den Doop overblijft
is niet maar een onschuldige „brandstof",
die op zich zelf geen zonde is, maar is een
„onzalige fontein, waaruit de zonde altijd
als opwellend water uitspringt", gelijk de
Synode van 1566 uitdrukkelijk er op volgen
laat.

Roomsche doopleer.

De heer Bendorp, onze onvermoeide cri-
ticus, verzoekt ons de volgende rectificatie
in ons blad op te nemen:

Mijnheer de Redacteur!

In uw artikel „Niet gansche-lijk of gansche-
lijk niet" insinueert u niet onduidelijk, dat volgens
de Roomsche leer de genade der rechtvaardig-
making bij den doop eigenlijk door het water
wordt gegeven en niet door de besprenging van
het Bloed onzes Heeren Jezus Christus. Niets
is meer in strijd met de waarheid. Wel is waar
neemt de Katholieke kerk tusschen de bespreng-
ing van het doopwater, of beter gezegd tusschen
het bad der wedergeboorte, en de wedergeboorte
zelve op het voorbeeld der H. Schrift een oor-
zakelijk verband aan. Zij noemt de Sacramenten
instrumentele oorzaken der genade. Maar wat u
als specifiek Gereformeerde leer voorstelt, dat
n.l. de dienaren in het waterbad alleen het
uiterlijke teken geven, datgene wat zichtbaar
is, maar dat onze Heere geeft hetgeen door het
Sacrament beduid wordt (en dat wel uit kracht
van Christus' Bloed), belijdt niemand met meer
beslistheid dan de Katholieke Kerk.

Onjuist ook is uw bewering, dat volgens de
Roomsche leer allen die gedoopt worden, de
genade der rechtvaardigmaking ontvangen. Vol-
gens de leer der Katholieke Kerk is het ontvangen
der doopsenade, althans bij hen die tot de
jaren van verstand zijn gekomen, wel degelijk
afhankelijk van de gesteltenis van den doopeling.

U dankend voor de plaatsing, verblijf ik,
Hoogachtend,

Uw diu. dr.

TH. BENDORP.

A. 31 Maart 1906.

Deze critiek, die schijnbaar een weder-
legging is, is feitelijk een bevestiging van
wat we schreven. Alleen, de heer Bendorp
verstaat de kunst ons eerst te laten
zeggen, wat we niet bedoelden, om dan te
polemiseren tegen wat hij ons toedicht.
Op die wijze kan men zijn vijanden bij duiz-
enden verslaan.

De heer Bendorp stemt ons toe, dat de
Roomsche leer leert dat bij den kinder-
doop de genade aan alle kinderen zonder
onderscheid geschonken wordt. Elk gedoopt
kind heeft de rechtvaardigmakende genade
ontvangen, is volkomen vrij van de erfzonde
en bezit de wedergeboorte. Alleen bij de
volwassenen, die den doop ontvangen, is het
mogelijk dat ze de werking van het sacra-
ment door ongelooft enz. beletten. Aange-
zien de doop der volwassenen in de Christe-

lijke Kerk echter uiterst zelden voorkomt
en wij in onze artikelen, over het verband
van den doop en de erfzonde handelende,
inzonderheid met den kinderdoop te doen
hadden, meenden we deze uitzondering te
kunnen laten rusten. De Roomsche Kerk
leert dus wel degelijk als regel, dat de doop
de genade aan alle gedoopten mededeelt,
ze maakt alleen een exceptie voor die vol-
wassenen, die bepaald de doopsenade ver-
werpen. De heer Bendorp keert de zaak
precies om: hij maakt de uitzondering tot
regel en stelt den regel als uitzondering voor.
Wij begrijpen niet, welk nut het heeft bij
deze controverse telkens (ook vroeger hebben
we hier met den heer Bendorp over ge-
streden) op deze in de practijk schier nooit
voorkomende uitzondering te wijzen om
daarmede den schijn te geven, alsof de
Roomsche evengoed als de Protestant voor
het ontvangen der doopsenade een sub-
jectieve gesteldheid ten eisch stelde. Bij
den doop zooals deze in de Christelijke Kerk
als regel aan kinderen bediend wordt, eischt
ze dat het Sacrament bij allen zonder uit-
zondering de genade mededeelt.

Wat het tweede punt betreft legt de heer
Bendorp ons ten onrechte ten laste, dat wij
geinsinueerd hebben, dat volgens de Room-
sche Kerk het water des Doops uit zich
zelf de kracht zou hebben om de zonde af
te wasschen. Indien we dat gezegd had-
den, zou zijn protest rechtvaardig zijn. Beide
protestant en roomsch belijden, dat de causa
principalis efficiens, de voornaamste wer-
kende oorzaak der genade God is. Het ver-
schil loopt alleen hierover, dat volgens de
Roomsche Kerk God bij de mededeeling
dezer genade zich als instrumentele oor-
zaak bedient van het sacrament en dus door
het sacrament ons die genade laat toeko-
men, terwijl de Gereformeerde Kerk scherp
onderscheidt tusschen het uitwendig teken,
dat alleen de genade afbeeldt, en de genade
zelf, die God onmiddellijk aan de ziel
schenkt.

Gousset, een kundig Roomsche godge-
leerde, aartsbisschop van Reims, legt aan
den Pauselijke stoel, zegt in zijn Theologie
Dogmatique II. p. 271. „Men moet ge-
looven, dat de sacramenten der nieuwe
bedeeling de kracht hebben de genade on-
middellijk mee te deelen, door zich zelf,
door de toepassing alleen van de uitwendige
handeling". (Il est de foi que les sacrements
de la nouvelle loi ont la vertu de conférer
le grace immédiatement par eux-mêmes, par
la seule application du rit extérieur). Bregt
dit over op den doop en ge krijgt precies
wat we gezegd hebben, dat volgens de
Roomsche Kerk de doop de genade mede-
deelt door zich zelve, alleen door de be-
sprenging met doopwater.

Indien de heer Bendorp meent, dat deze
voorstelling onjuist is, laat hij dan zien hoe
hij het met dezen Roomschen prelaat klaar
speelt.

Of heeft Gousset ook „geinsinueerd"?

De Band des Verbonds.

Dr. A. Kuyper van Makkum gaf bij de
firma Kirchner te Amsterdam onder boven-
staanden titel de breede reeks meditatie-
uit, die hij eenigen tijd geleiden in de
Frische Kerkbode over den „weg des heils"
schreef.

Gelijk men zich herinneren zal, zijn deze
meditatie niet weinig aangevallen door de
redactie van de Wachter, en meende Prof.
Lindeboom in één uitdrukking van een dier
meditatie zelf grond te vinden om tegen
Dr. Kuyper een ketterijacht te beginnen,
die tot de Synode te Utrecht werd door-
gezet.

Bij de uiteenzetting van een zoo diep in
het leven ingrijpend leerstuk zal er wel
altsoo eenig verschil van gevoelens over-
blijven, niet zelden uit misverstand van
elkanders bedoeling voortkomende. Dr. Kuy-
per deed daarom goed de serie in haar
geheel uit te geven, en hij handelde wijs met
enkele ietwat al te scherp gekozen uitdruk-
kingen te verzachten of nader toe te lichten.
Daardoor won zijn positie niet weinig aan
innerlijke kracht.

Gaarne bevelen wij dezen bundel medi-
tatie dan ook aan. Ze behandelen een voor
het geestelijk leven bij uitnemendheid be-
langrijk onderwerp. Van dorre schoolse
geleerdheid is hier geen sprake; de toe-
passing ontbreekt nergens; en Dr. Kuyper
verstaat de kunst om niet gemakkelijke
problemen op eenvoudige, bevattelijke en
populaire wijze voor te stellen. Bovendien
zal ieder kenner onzer Gereformeerde the-
ologie moeten getuigen, dat Dr. Kuyper in
de hoofdlijnen niet anders heeft gegeven
dan wat ons beste, uitnemendste en helderste
Gereformeerde theologen te allen tijde
hebben geleerd. Met deze „verbondstheo-
logie" zijn onze martelaren opgetreden; de-
ze zelfde toon bezit onze belijdenis en
liturgische geschriften; onze diepste denkers,
mannen als Voetius en Maastricht, hebben
daarin den troost van hun hart gevonden.
En een geslacht dat bij deze verbondstheo-
logie opgroeit, zal ook nu sterk staan in
het geloof, krachtig optreden in het
leven, en een eere zijn voor onze Gerefor-
meerde Kerken.

Voor al geschenken bij de openbare
belijdenis des geloofs lijkt ons dit werk
daarom uitnemend geschikt. De firma
Kirchner zorgde voor een goeden druk en
een keurigen band.

Voor Kootwijks Scholen.

In hartelijken dank door ondergeteekende
ontvangen van de W. te 's-Gravenhage f. 2.

Namens het Bestuur,

D. HULLEMANS,

Kootwijk.

Penningmeester.

Officiële Berichten.

Art. XIII. K. O.

Classicale deputaten worden dringend ver-
zoekt, ten spoedigste de hun toegezonden lijst
ingevuld terug te zenden aan het adres van
ondergeteekende.

J. H. DONNER.

Nieuwedorp, 2 April 1906.

De kerkeraad der Gereformeerde kerk te
Nijmegen verzoekt beleden aan alle Gereform.
kerkeraden, adressen of voogden, om opgave der
namen en adressen te mogen ontvangen van
hunne zonen die in den militair stand tijdelijk
in Nijmegen vertoeven.

B. VAN DIJCKEN, Secr.

Nijmegen, Maart 1906.

Particuliere Synode van Zuid-Holland, Noordelijk gedeelte.

Deze particuliere Synode zal D. V. gehouden
worden op 12 Juni te Leiden, in het kerkge-
bouw aan de Oude Vest. Opgave van de namen
en woonplaatsen der afgevaardigden, punten
voor het agendum, en alle overige stukken
worden ingewacht bij den ondergeteekende vóór
20 Mei.

Namens de roepende kerk van Leiden,
H. J. KOUWENHOVEN DZ.

Classis Gouda.

De Gereformeerde kerken binnen de classis
Gouda worden opgeroepen tot een gewone
samenkomst tegen Dinsdag 1 Mei e.k. in de
Noorderkerk te Gouda.

Punten voor het agendum vóór 15 April op
te zenden aan laatstonderteekende te Schoon-
hoven.

De kerkeraad der roepende kerk van
Bergambacht,

K. VAN DEN OEVER, *præses*.

C. VAN DEN DOOL, *scriba*.

J. J. STERNHART, *consulent*.

Bergambacht, 2 April 1906.

Classis 's-Gravenhage.

De kerkeraad der Gereformeerde kerk te
's-Gravenhage bericht, dat de classis 's-Graven-
hage beoogt, dat de classis 's-Gravenhage op
Dinsdag 1 Mei a.s. in de Consistoriekamer der
Westerkerk, Herderijnestraat 22a, des morgens
te 9 1/2 ure. Punten voor het agendum worden
ingewacht vóór Dinsdag 17 April e.k. bij den
scriba, Van Speijckstraat 105, 's-Gravenhage.

Namens den kerkeraad voorn.,
C. LIOS CACHET, *scriba*.

Verslag van de vergadering der
classis Almkerk, gehouden den
15en Maart 1906 te Werkendam.

Moderamen: Ds. A. P. Lenting voorn., Ds.
W. Bosch, assessor, Ds. N. G. Kapteyn, scriba.
De voorzitter opent de vergadering; laat sin-
gen Ps. 22 : 15; leest Ps. 22 : 20, en gaat
voor in gebed.

Alle kerken zijn wettig vertegenwoordigd.
Ds. Aalders is wegens ongesteldheid niet
tegenwoordig.

De notulen der vorige vergadering worden
gelezen en goedgekeurd.

Ingekomen stukken van de classis Axel, van
de classis Dordrecht en van de kerk Gronin-
gen B worden voor kennisgeving aangenomen.

De deputaat in zake art. 13 D. K. O. stelt
namens generale deputaten eenige vragen, die
door de kerken beantwoord worden. Tot depu-
taat wordt opnieuw benoemd ouderling W. N.
de Leeuw te Almkerk; secundus A. v. 't Zant
te Steenwijk.

De collecten voor de Evangelisatie in N. Br.
en Limburg en voor de Theol. Fac. worden
geind. Volgens punt 7 van het agendum vraagt
Nieuwendijk: Hoe moet gehandeld met leden,
die in dienst van anderen, genoodzaakt werden
om den Zondag te arbeiden?

Deze vraag wordt gedaan naar aanleiding
van een speciaal geval. Naar het oordeel der
classis is de vraag in het algemeen niet te be-
antwoorden, wijl het antwoord van bijzondere
omstandigheden afhangt en elk geval dus op
zichzelf moet beoordeeld worden.

Wat het speciale geval te Nieuwendijk betreft,
oordeelt de classis dat de kerkeraad niet han-
delend heeft op te treden.

Tot deputaten naar de part. syn. worden
benoemd:

Ds. W. Bosch, Ds. N. G. Kapteyn, Ds. A.
P. Lenting; de ouderlingen W. N. de Leeuw,
G. v. Oord en A. van 't Zant als primi; Ds.
G. J. Aalders, Ds. J. A. Goedbloed, Ds. J.
Osinga; de ouderlingen D. Groeneweld, A. Oost
en C. Verhagen als secundi.

Bij de rondvraag naar art. 41 D. K. O.
wordt aan Giessen en Nieuwendijk toegestaan
de ade trap van censuur toe te passen.

De penningmeester brengt verslag uit van
het classicaal suppletiefonds tot verzorging van
krankzinnigen. Op 31 Dec. 1905 was in kas
f. 374.39. Ds. Bosch, deputaat voor den Evan-
gelisatie arbeid, doet eenige mededeelingen aan-
gaande den arbeid te Roermond, Rosendaal,
Maastricht, Venlo, Eindhoven en Helmond.
Over het algemeen stemmen de mededeelingen
toe dank.

De vacature-heurten worden geregeld:
Sleeswijk: 22 April Ds. Goedbloed; 13 Mei
Ds. Kapteyn; 3 Juni Ds. Lenting; 24 Juni Ds.
Osinga.

Waardhuizen: 22 April Ds. Aalders; 13 Mei
Ds. Bosch; 3 Juni Ds. Goedbloed; 24 Juni Ds.
Kapteyn.

Giessen-Rijswijk: 8 April Ds. Lenting; 29
April Ds. Osinga; 20 Mei Ds. Aalders; 10 Juni
Ds. Bosch; 1. Juli Ds. Goedbloed.

Aan de part. syn. zullen als deputaten voor
den Evangelisatie arbeid worden voorgesteld: Ds.
Bosch, Ds. Lenting en ouderl. W. N. de Leeuw.
De volgende vergadering zal worden gehouden
21 Juni a. s. te Almkerk; roepende kerk is
Dussen.

De voorz. sluit de verg. De assessor gaat voor
in dankzegging.

Namens de classis,

N. G. KAPTEYN, *scriba*.

Werkendam, Maart 1906.

Buitenland.

Frankrijk. Cultusverenigingen of
niet.

Nog steeds wordt er in de Roomsche kringen
van Frankrijk gestreden over de vraag: zal
men zich naar de wet op scheiding van Kerk
en Staat schikken, of zal men zich daar met
alle macht tegen verzetten. In het eerste geval
moet men Cultusverenigingen stichten, die van
de regering dan beschikking krijgen over de
kerkgebouwen; in het andere geval weigert men
zulke verenigingen in het leven te roepen, om

dan een strijd op leven en dood tegen de over-
heid te beginnen. Nu hebben een aantal man-
nen van betekenis als de redacteur van de
Revue des Deux Mondes, Brunetiere, de Castel-
nau, Anatole Leroy Beaulieu, de Markies van
Vogüé zich tot de bisschoppen van Frankrijk
met een vertrouwelijk schrijven gericht, om
hun te verzoeken te besluiten, door het oprichten
van Cultusverenigingen, een einde te maken
aan de anarchie, waartoe de Roomsche kerk
vervalen is en het land voor een burgeroorlog
te bewaren.

Achter den burgeroorlog ligt wellicht de val
der Fransche republiek. In elk geval ligt het
in de handen van den paus of van de Fransche
bisschoppen, het land in vrede en rust te hou-
den of allerlei onlusten te doen ontstaan. Het
verwordt ons daarom niet, dat het tegenwoor-
dige Fransche ministerie met gematigdheid de
inventarisatie der kerkelijke eigendommen
voortzet en die opschort waar gewelddadig ver-
zet te vreezen is.

Gemengd Nieuws.

Een Roomsche zendeling over den toestand in
Japan. De Catholic Truth Society van Engeland
heeft een vlugschrift in de wereld gezonden, waarin
van haar standpunt over de godsdienstige aan-
gelegenheden van Japan gehandeld wordt. De schrij-
ver is pater Casartelli, een Italiaansch priester.
Volgens zijn beschrijving is Japan voor de Chris-
telijke zending geen veelbelovend arbeidsveld. Hij
beweert dat ongelooft en een geest van atheïsme
den vooruitgang, die een gevolg is van de aan-
raking met de Westersche beschaving, gevolgd zijn.

Het boek dat tegenwoordig in Japan het meest
opgang maakt, is bepaald anti-christelijk. De schrij-
ver, Prof. Inoue Tetsujiro, van de keizerlijke univer-
siteit, heeft zijne opleiding genoten aan de Hooge-
school te Berlijn. In zijn boek, in zeer aantrekkelijken
stijl geschreven, tracht hij het Boeddhisme te
steken in nieuw kleed, hetwelk gevormd is naar
de Pantheïstische Duitsche wijsbegeerte. Zijn hoofd-
stelling is: Het Christendom